Ankenævnet for Forsikring

Den 18. januar 2017 blev i sag nr. 89992:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

PensionDanmark
Langelinie Allé 41
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Nu afdøde forsikringstager havde pensionsordning i PensionDanmark. Boet efter forsikringstageren v/forsikringstagerens ene bror klager over selskabets opgørelse af værdien af pensionsopsparingen i forbindelse med udbetaling til nærmeste pårørende.

Det fremgår af sagen, at nu afdøde forsikringstager pr. 1/4 2011 fik udbetalt sin kapitalpension fra selskabet samt påbegyndte at få udbetalinger fra sin ratepension og sin livsvarige alderspension. Hun afgik ved døden i april 2012.

Selskabet har anført, at det har udbetalt værdien af den livsvarige pension i resten af den sikrede 10 års-periode og værdien af ratepensionen til afdødes nærmeste pårørende – med fradrag af 40 % statsafgift og 36,25 % boafgift. Selskabet har anført, at det dermed har udbetalt de beløb til de nærmeste pårørende, som disse er berettigede til.

Klageren har i klageskemaet af 14/10 2016 bl.a. anført:

> **"Sagsfremstilling**
> I forbindelse med vores søsters død i April 2012, skulle min Broder … og undertegnede arve vores søsters Pension. Det der er tilbage efter betalt skat og afgift. Hun havde 227.251 kr. stående. Her trækkes 40% i afgift til staten og bodelings afgift på 36,25%. Ved at fratrække disse beløb, er der 119.135,52 kr. tilbage.
>
> Det fik vi bare ikke. De udbetalte kun 24.005 kr. til hver af os, altså 48.010 kr. i alt. Jeg kan godt regne ud, at min broder og jeg, har betalt skat af de penge de stjal.

Jeg ringede til dem flere gange. Til sidst blev jeg ringet op af selve direktøren, tror jeg. Han stak mig en løgn, om at min søster havde lavet en særlig aftale. En aftale jeg ikke kunne få dokumentation for. Jeg ved det var en løgn han kom med, fordi jeg fik min brors …, som arbejder i …, om at spørge Pension Dk. hvor resten af pengene var blevet af. Hertil svarede de, at de var gået til en fælleskasse.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Have udbetalt udbetalt, som min broder og jeg er berettiget til."

I brev af 28/10 2016 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Som bilag … vedlægger vi PensionDanmarks forsikringsbetingelser af 1. juni 2010, som var gældende, da udbetalingen af pensionsopsparingen til medlemmet begyndte pr. 1. april 2011, og PensionDanmarks forsikringsbetingelser af 1. januar 2012, som var gældende, da vores medlem afgik ved døden 20. april 2012…
…
Sagens forløb
Den 17. marts 2011 anmoder vores medlem telefonisk om påbegyndelse af udbetalingen af alders-, rate- og kapitalpension med virkning fra 1. april 2011, og samme dag sender vi dag et kvitteringsbrev på medlemmets valg, jf. bilag ...

Den 30. marts 2011 sender vi udbetalingsbrev med opgørelse over udbetalingen, jf. bilag …, og den 27. december 2011 sender vi det årlige reguleringsbrev med oplysning om det kommende års pensionsudbetaling til medlemmet, jf. bilag ...

Vores medlem afgår ved døden den … april 2012 og i den forbindelse sender vi orienteringsbrev til skifteretten den ... april 2012 med anmodning om oplysninger om arveforholdene, som vi modtager den 2. juni 2012, jf. bilag ...

Den 8. juni 2012 sender vi brev til vores medlems bror, [klageren], med anmodning om at oplyse hvem, der er 'nærmeste pårørende' efter vores medlem, og den 11. juni 2012 modtager vi disse oplysninger bilagt dokumentation, jf. bilag ...

Den 24. juli 2012 udbetaler vi dødsfaldsbeløbet til lige deling mellem vores medlems to brødre, jf. bilag ...

Allerede den 6. juli 2012 klager medlemmets bror, [klageren], over udbetalingsbeløbets størrelse efter sammenligning med medlemmets samlede pensionsopsparing, som fremgår af pensionsoversigten for 2010 dateret 10. marts 2011, jf. bilag ...

PensionDanmark kvitterer for modtagelsen af klagen og besvarer denne ved brev af 13. juli 2012, jf. bilag ...

Den 20. juli 2015 modtager vi en tilsvarende klage via e-mail fra samme bror, som vi besvarer ved e-mail samme dag, og yderligere e-mails fra 21.-22. juli 2015 vedlægges, jf. bilag ...

Begrundelse
Pensionsordningen i PensionDanmark oprettes uden et fast pensioneringstidspunktet, og medlemmerne vælger således selv, hvornår de ønsker at påbegynde udbetalingen af ydelserne ved alderspensionering, idet udbetalingen dog tidligst kan påbegyndes, når medlemmet når pensionsudbetalingsalderen i pensionsbeskatningsloven § 1a.

I nærværende sag valgte vores medlem at påbegynde udbetalingen med virkning fra 1. april 2011, hvorfor medlemmet var fyldt … år, og vi udbetalte både kapital-, rate- og den livsvarige alderspension, da medlemmets pensioner efter de dagældende forsikringsbetingelser af 1. januar 2011 skulle udbetales samtidig, jf. § 11, stk. 1, § 12, stk. 1 og § 13, stk. 1.

Ratepensionen og den livsvarige alderspension omregnet til livsvarig alderspension udgjorde til sammen en årlig livsvarig alderspension på mere end 9.700 kr., hvorfor pensionerne blev udbetalt som månedlige pensioner, jf. § 11, stk. 9 og § 12, stk. 6 i ovennævnte forsikringsbetingelser. Udbetalingen fortsatte indtil medlemmets død.

Den ... april 2012 afgik vores medlem ved døden efter 1 år og 1 måneds udbetaling af ratepension og livsvarig alderspension.

Den livsvarige alderspension var sikret i 10 år, jf. forsikringsbetingelserne pr. 1. januar 2012 § 11, stk. 4, da medlemmet ikke havde fravalgt sikringen, jf. § 11, stk. 6, og derfor udbetalte vi et engangsbeløb svarende til udbetalingen af livsvarig alderspension i resten af den sikrede periode på 8 år og 11 måneder (pensionssikring) til begunstigede, jf. 11, stk. 5.

Ratepensionen skulle udbetales i 10 år, jf. ovennævnte forsikringsbetingelser § 12, stk. 4, da medlemmet ikke selv havde valgt en anden udbetalingsperiode, og vi udbetalte vi et engangsbeløb svarende til de resterende 8 år og 11 måneders rateudbetaling til begunstigede, jf. § 12, stk. 5.

Begunstigede til udbetalingen var medlemmets 'nærmeste pårørende', jf. forsikringsbetingelserne § 20, stk. 6, da medlemmet ikke havde valgt at indsætte en anden begunstigelsesbestemmelse.

'Nærmeste pårørende' var ifølge dokumentationen medlemmets to brødre, og den samlede udbetaling blev herefter delt ligeligt og udbetalt til afdødes brødre.

Bruttobeløbet udgjorde i alt 125.481,58 kr. Heraf udgjorde opsparingen til ratepension 18.647,86 kr. og opsparingen til livsvarig alderspension udgjorde 106.833,72 kr.

Hver bror fik udbetalt 24.008,76 kr. efter 40 pct. statsafgift og 36,25 pct. boafgift.

Efter klagers opfattelse er det udbetalte beløb for lille, da vores afdøde medlem havde en pensionsopsparing pr. 31. december 2010 på 227.251 kr. Hertil kan selskabet oplyse følgende:

Hele opsparingen til ratepension er udbetalt med ovennævnte beløb på 18.647,86 kr., svarende til et bruttobeløb til hver bror på 9.323,93 kr. før afgifter.

Opsparingen til livsvarig alderspension kan ikke på samme måde sikres for hele restbeløbet som ratepensionen, fordi sikringen af den livsvarige alderspension højst må koste 10 procent af den samlede betaling for denne opsparing, jf. pensionsbeskatningsloven § 5, stk. 1, hvorfor sikringen var 10 år.

Opsparingen til livsvarig alderspension skal sikre en udbetaling hele livet til medlemmet og er livsbetinget. Det betyder, at medlemmet skal være i live den 1. i hver måned, for at der er ret til udbetaling af pension for den enkelte måned.

Ved udregning af den månedlige alderspension til vores medlem blev det forudsat, at medlemmets pensionsopsparing skulle dække en pensionsudbetaling til hende på i alt 24,7 år efter hendes forventede levetid.

Opsparingen til livsvarig alderspension udgjorde 197.615,84 kr. ved udbetalingens begyndelse, og vores medlem fik udbetalt livsvarig alderspension i 1 år og 1 måned, inden hun døde.

Restopsparingen skulle herefter fordeles med opsparing svarende til 8 år og 11 måneder til klager og hans bror (pensionssikringen), mens resten af pensionsopsparingen tilfaldt kollektivet, dvs. de pensionerede medlemmer, der lever længere end den forventede levetid, og som derfor får opbrugt deres egen opsparing.

I forbindelse med dødsfaldet blev der afregnet pensionsafkastskat. Regnestykket ser derfor således ud:

Opsparing til livsvarig alderspension pr. 1. april 2011	197.615,84 kr.
Udbetalt livsvarig alderspension til afdøde for perioden 1. april 2011 til 30. april 2012	- 11.221,34 kr.
Forrentning	17.887,70 kr.
Opsparing til livsvarig alderspension ved dødsfald	204.282,20 kr.
Afregning af pensionsafkastskat ved dødsfald	- 915,52 kr.
Udbetaling til begunstigede svarende til 8 år 11 måneder ud af 24,7 år	106.833,72 kr.
Udbetaling til kollektivet, de overlevende medlemmer	96.532,96 kr.

Vi gør derfor gældende, at klager og hans bror har fået udbetalt det beløb fra opsparingen til livsvarig alderspension, som de var berettiget til i medfør af forsikringsbetingelserne § 11, stk. 5."

Klageren har i mail af 10/11 2016 til nævnet bl.a. bemærket:

"Som almindelig forbruger, har jeg ikke den fornødne viden om Pensions og forsikringsregler. Pension Danmark henviser til § 11 stk. 5, der giver dem ret til at tage 96.532,96 kr. til en fælleskasse. Giver I dem ret til det? Jeg har kontaktet Finanstilsynet, for at få deres mening."

I en mail af 10/10 2016 fra klageren til Finanstilsynet, Cc Ankenævnet for Forsikring, hedder det bl.a.:

"Sagen drejer sig om, at jeg mener Pension Danmark, har udbetalt for lidt til min Broder og Jeg, da min søsters arv skulle gøres op. Pension Danmark har taget 96.532,96 kr. til en såkaldt fælleskasse. Efter jeg kan regne ud, så har min broder og jeg betalt skat af de penge de har taget til fælleskassen.

Det mener jeg, er helt uakseptabelt! Jeg har derfor kontaktet Skifteretten, for at høre om deres holdning. De har aldrig hørt om den regel / fælleskasse. Pension Danmark, påstår at min søster [forsikringstageren], har underskrevet en aftale, hvor § 11. stk, 5 måtte indgå. Jeg har aldrig fået dette dokument, med min søsters underskrift udleveret. Lige efter vores søsters død, talte jeg med Direktøren for Pension Danmark, hvor han nævnte denne særlige aftale. Nogle måneder senere, fik jeg at vide gennem min broders …, som arbejder i …, at de havde taget nogle penge til en fælleskasse. Den gang fik jeg ikke at vide, hvor meget de havde taget. Pension Danmark's udtagelser har været uklare og selvmodsigende. Så siger min intuision mig, der er noget helt galt."

Selskabet har i mail af 17/11 2016 til nævnet bl.a. anført:

"I jeres brev af 10. november 2016 beder I os sende en kopi af den aftale, som medlemmet skulle have underskrevet. Vi kan oplyse, at medlemmet har kontaktet os om udbetaling af pensionerne telefonisk, og at vi har efterfølgende sendt kvitteringsbrev (bilag …) om, at vi har indgået aftale med medlemmet om at påbegynde udbetalingen af medlemmets pensioner fra det tidspunkt, hun bad om. I brevet er angivet indholdet af § 11, stk. 5, om at den livsvarige alderspension ved død udbetales i den resterende sikrede periode.

Vi har gennemgået vores korrespondance med klager og kan ikke se, at vi har oplyst klager om en underskreven aftale fra vores medlem.

For god ordens skyld kan vi oplyse, at vi på intet tidspunkt har modtaget skriftlig dokumentation for klagers påstande i form af svaret fra skifteretten på klagers henvendelse af 6. juli 2012 samt … udtalelser."

Af brev af 10/3 2011 fra selskabet til forsikringstageren fremgår bl.a.:

"Din pensionsoversigt for 2010

…
Din samlede opsparing var pr. 31. december 2010 på 227.251 kr.
…
Hvem skal have pengene, når du dør?
Hvis du ikke har valgt, hvem der skal have udbetalt din pensionsopsparing, når du dør, vil vi udbetale din pensionsopsparing til nærmeste pårørende."

Af brev af 17/3 2011 fra selskabet til forsikringstageren fremgår bl.a.:

"Udbetaling af alders-, rate- og kapitalpension
Tak for henvendelsen den 17. marts 2011 om udbetaling af din alders-, rate- og kapitalpension.

Du ønsker at få din alders-, rate- og kapitalpension udbetalt, og derfor opgør vi pensionerne den 1. april 2011 og overfører pengene til din NemKonto senest 5 bankdage efter.
…
Alderspensionen udbetales til dig hver måned, lige så længe du lever, og der er knyttet en garanteret udbetalingsperiode på 10 år til alderspensionen. Hvis du dør inden de 10 år er gået, vil alderspensionen for resten af perioden blive udbetalt til dine efterladte som et engangsbeløb.

Ratepensionen udbetales til dig hver måned i 10 år. Hvis du dør, inden perioden er gået, vil resten af ratepensionen blive udbetalt til dine efterladte som et engangsbeløb.

Kapitalpensionen udbetales som et engangsbeløb. Ved udbetalingen fratrækker vi 40 pct. i afgift til staten."

Af brev af 30/3 2011 fra selskabet til forsikringstageren fremgår bl.a.:

"Vi udbetaler de penge, du har søgt om
Vi udbetaler nu de penge, du har søgt om. Her er en oversigt over de udbetalinger, du får fra os:

Løbende udbetalinger

Ratepension	01.04.2011 - 30.04.2011	177,96 kr.
Livsvarig alderspension	01.04.2011 - 30.04.2011	861,18 kr.
Skat på 38 pct.		-392,00 kr.
Til udbetaling		**647,14 kr.**

Engangsbeløb

Kapitalpension	11.879,56 kr.
Afgift til staten på 40 pct.	-4.720,00 kr.
Til udbetaling	**7.159,56 kr.**
I alt til udbetaling	**7.806,70 kr.**

Ratepension udbetales hver måned indtil 1. marts 2021.
Livsvarig alderspension udbetales hver måned."

Af brev af 27/11 2011 fra selskabet til forsikringstageren fremgår bl.a.:

"Din pensionsudbetaling i 2012
I 2012 vil dine pensionsudbetalinger fra PensionDanmark udgøre følgende:

Månedlig livsvarig alderspension i 2012	867 kr.
Månedlig ratepension i 2012	186 kr.
Månedlig pensionsudbetaling i alt i 2012	1053 kr.

Udbetalingen på din ratepension stopper den 31.03.2021.

De anførte beløb er før skat. Som hidtil fratrækker vi indkomstskatten, før pengene bliver udbetalt til din bankkonto."

Af brev af 24/7 2012 fra selskabet til klageren fremgår bl.a. følgende, idet selskabet samme dag har sendt et enslydende brev til klagerens bror:

"Udbetaling ved dødsfald
Vi udbetaler nu pengene efter [forsikringstageren]:

Engangsbeløb

Ratepension	9.323,93 kr.
Pensionssikring	53.416,86 kr.

Afgift til staten på 40 pct.	-25.080,00 kr.
Boafgift	-13.652,03 kr.
Til udbetaling	**24.008,76 kr.**
I alt til udbetaling	**24.008,76 kr."**

Forsikringsbetingelserne gældende fra 1/6 2010 indeholder følgende bestemmelser:

"Afsnit C Betingelser for opsparingen ved alderspensionering

…

§ 10. Fælles regler for opsparingen ved alderspensionering

Stk. 1. Opsparingen ved alderspensionering kan bestå af en livsvarig alderspension, en rate- og kapitalpension.

Stk. 2. Den livsvarige alderspension, rate- og kapitalpensionen beregnes og fastsættes på grundlag af de til enhver tid gældende tekniske grundlag og dertil hørende satser, jf. § 25.

…

§ 11. Løbende livsvarig alderspension

…

Stk. 4. På pensioneringstidspunktet bliver en del af den løbende livsvarige alderspension automatisk sikret i en periode. Sikringsperioden afhænger af medlemmets alder og kan maksimalt udgøre en periode på 10 år.

Stk. 5. Hvis medlemmet dør efter alderspensionering, men inden sikringsperioden udløber, bliver værdien af den livsvarige alderspension i resten af sikringsperioden udbetalt som et engangsbeløb til medlemmets nærmeste pårørende eller den som, medlemmet har bestemt, skal have pengene, jf. § 20, stk. 4-6.

…

Stk. 8. Den løbende livsvarige alderspension udbetales månedligt pr. den 1. i den måned, som udbetalingen vedrører og fortsætter til og med den måned, hvor medlemmet afgår ved døden.

…

§ 12. Ratepension

…

Stk. 4. Ratepensionen udbetales månedligt pr. den 1. i den måned, som udbetalingen vedrører. Ratepensionen udbetales i den periode, som medlemmet har valgt, og som kan være på 10, 15 eller 20 år afhængig af medlemmets alder, når udbetalingen begynder. Vælger medlemmet ikke, er perioden på 10 år. Perioden kan ikke ændres, når udbetalingen af ratepensionen er begyndt.

Stk. 5. Hvis medlemmet afgår ved døden, inden perioden er udløbet, bliver ratepensionen for den resterende periode udbetalt som et engangsbeløb til medlemmets nærmeste pårørende eller den som, medlemmet har bestemt, skal have pengene, jf. § 20, stk. 4-6.

…

Afsnit J Øvrige generelle forsikringsbetingelser

…

§ 25. Det tekniske grundlag

Stk. 1. Det tekniske grundlag, bonusregulativet og de tilhørende satser er sammen med PensionDanmarks overskudspolitik anmeldt til finanstilsynet.

> Det anmeldte gælder, indtil nye anmeldelser finder sted. Ændringer i det anmeldte har virkning for alle forsikringer, dvs. både eksisterende og nye forsikringer. Forsikringsydelserne omberegner i overensstemmelse med den nye anmeldelse.
>
> *Stk. 2.* De i §§ 11-21 og § 23 omtalte forsikringsydelser samt de i §§ 8-9 omtalte beløb beregnes og fastsættes på grundlag af de til enhver tid gældende tekniske grundlag og dertil hørende satser."

Forsikringsbetingelserne gældende fra 1/1 2012 indeholder tilsvarende bestemmelser som de ovenfor gengivne.

Nævnet udtaler:

Tvisten vedrører selskabets opgørelse af de engangsbeløb fra nu afdøde forsikringstagers pensionsopsparing, som efter hendes død i april 2012 er blevet udbetalt til "nærmeste pårørende" – hendes to brødre. Klageren, forsikringstagerens ene bror, er utilfreds med, at selskabet ikke har udbetalt hele værdien af den løbende livsvarige alderspension. Han har blandt andet henvist til pensionsoversigt for 2010, hvoraf det fremgår, at forsikringstagerens samlede opsparing pr. 31/12 2010 var på 227.251 kr.

Forsikringstagerens opsparing bestod af en kapitalpension, en løbende livsvarig alderspension og en ratepension. Den 1/4 2011 fik forsikringstageren udbetalt kapitalpensionen samt igangsat udbetaling af pensionsordningens løbende ydelser.

Det fremgår af § 11, stk. 8, i forsikringsbetingelserne, at den løbende livsvarige alderspension udbetales månedligt til og med den måned, hvor medlemmet afgår ved døden. Udbetalinger fra den løbende livsvarige alderspension er således som udgangspunkt betinget af, at forsikringstageren er i live.

Det følger dog af § 11, stk. 4, at en del af den løbende livsvarige alderspension er sikret i en periode på op til 10 år. Selskabet har oplyst, at for afdøde forsikringstager gjaldt det, at hele den løbende alderspension var sikret i den maksimale sikringsperiode på 10 år. Sikringsperioden medfører, jf. § 11, stk. 5, at værdien af den livsvarige alderspensi-

on i resten af sikringsperioden bliver udbetalt som et engangsbeløb, hvis medlemmet dør, inden sikringsperioden er udløbet.

For så vidt angår ratepensionen følger det af § 12, stk. 5, i forsikringsbetingelserne, at ratepensionen for den resterende udbetalingsperiode skal udbetales som et engangsbeløb, hvis medlemmet afgår ved døden, inden udbetalingsperioden er udløbet.

Forsikringstageren havde fået udbetalt løbende livsvarig alderspension og ratepension i 1 år og 1 måned fra selskabet, da hun afgik ved døden.

Nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har opgjort værdien af den løbende livsvarige alderspension i resten af sikringsperioden – 8 år og 11 måneder – og udbetalt dette beløb sammen med resten af ratepensionen til forsikringstagerens nærmeste pårørende, alt med fradrag af statsafgift på 40 % og boafgift på 36,25 %. Nævnet finder, at selskabet herved har håndteret forsikringstagerens pensionsopsparing i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne.

Selskabet har i brev af 28/10 2016 til nævnet oplyst, at opsparingen til livsvarig alderspension på dødsfaldstidspunktet udgjorde 204.282,20 kr., hvoraf der skulle afregnes 915,52 kr. i pensionsafkastskat. Selskabet har opgjort værdien af den løbende livsvarige alderspension i resten af sikringsperioden til 106.833,72 kr.

Nævnet bemærker, at den nærmere opgørelse af dette beløb bygger på aktuarmæssige beregninger på baggrund af selskabets tekniske grundlag – herunder vedrørende levetids- og renteforudsætninger – som er anmeldt til Finanstilsynet. Selskabet har oplyst, at det ved udregningen af forsikringstagerens månedlige alderspension blev forudsat, at hendes pensionsopsparing skulle dække pensionsudbetalinger til hende i 24,7 år efter hendes forventede levetid. Heraf var sikringsperioden således 10 år.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at det ikke er sandsynliggjort, at der er sket fejl ved selskabets opgørelser af de beløb, som selskabet har udbetalt til forsikringstagerens nærmeste pårørende efter hendes død. Nævnet kan derfor ikke pålægge

selskabet at udbetale yderligere til klageren eller pålægge selskabet at fremkomme med yderligere beregninger i sagen.

Nævnet finder heller ikke i øvrigt grundlag for at kritisere selskabets håndtering af forsikringstagerens pensionsordning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Mette Eisenhardt